Hukuk Bölümü 2013/1611 E. , 2013/1824 K.

- **DAVALI ŞIRKETIN VERGI BORCUNDAN DOLAYI DAVACI TARAFINDAN YOZGAT 1. İCRA MÜDÜRLÜĞÜNÜN 2009/6981 TAKIP SAYILI DOSYASINDAKI HACZE IŞTIRAK ETMEK IÇIN YAPTIĞI BAŞVURUNUN REDDINE DAIR YOZGAT 1. İCRA MÜDÜRLÜĞÜNÜN 27.05.2011 GÜN VE 2011/2002 SAYILI IŞLEMIN IPTALI ISTEMIYLE AÇTIĞI DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
    - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 19

"İçtihat Metni"

Davacı : Maliye Hazinesi

Vekilleri : Av. A.K. & Av. S.C. & Av. E.K.

Davalı : Yozgat Özel Yaşam Sağlık Hizmetleri Medical Eğitim İnşaat Turizm Ticaret Ltd.Ştd.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Yozgat Vergi Dairesinin 982 035 5916 vergi numaralı mükellefi Yozgat Özel Sağlık Hizmetleri Med. İnş. Tur. Tic. Ltd. Ştd.nin Yozgat Vergi Dairesine olan borçlarından dolayı Yozgat İcra Müdürlüğü ve Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü nezdindeki alacaklarına 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri uyarınca haciz şerhi konulduğunu, ancak Yozgat 1. İcra Dairesi'nin göndermiş olduğu cevabi yazısında İİK nun 100. maddesi gereğince Yozgat Özel Yaşam Sağlık Hizmetleri Med.İnş.Turz.Ltd.Ştd.'den tahsil edilen paralar üzerine iştirak haczi konulabilmesi için paraların dosyaya girdiği anda mevcut olan hacizleri kapsadığı gerekçesiyle haciz bildirisinin yerine getirilmesine yer olmadığına ilişkin karar verildiğini, oysa hem Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğüne hem de İcra Dairesine haciz bildirimi yaptıklarını açıklayarak borçlusu Yozgat Özel Yaşam Sağlık Hizmetleri Med.İnş.Turz.Ltd.Ştd. olan Yozgat 1. İcra Müdürlüğünün 2009/6981 takip sayılı dosyasındaki hacze iştirak edebilmeleri için Yozgat 1. İcra Dairesinin 2011/ 202 Muh. Sayılı ve 27.05.2011 tarihli kararına karşı itiraz ettiklerini belirterek şikâyetin kabulü istemiyle 07.06.2011 tarihinde adli yargıda dava açmışlardır.

YOZGAT İCRA HUKUK MAHKEMESİ: 24.11.2011 gün ve E:2011/111 K:2011/191 sayılı kararında "… vergi dairesinin talep içeriğinin 6183 sayılı Yasanın uygulanmasına ilişkin olduğu yerleşik Yargıtay içtihatlarına göre 6183 sayılı Yasanın uygulanmasına ilişkin şikayetler için icra mahkemesi görevli olmadığı…" gerekçesiyle şikayetin görev yönünden reddine ilişkin verilen karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı gerekçe ile, 1. İcra Müdürlüğünün işlemi hakkındaki şikayetin kabulü ile eksik düzenlenen sıra Cetvelinin iptaline karar verilmesi istemiyle 23.08.2013 tarihinde idari yargıda dava açmıştır.

KAYSERİ VERGİ MAHKEMESİ: 03.10.2012 gün ve E:2012/ 1334 sayılı gönderme kararında "…Yozgat İcra Hukuk Mahkemesi'nce, 6183 sayılı yasanın uygulanmasına ilişkin şikayetlerde icra mahkemesinin görevli olmadığından bahisle görevsizlik kararı verilmiş ise de; dava konusu uyuşmazlık, davacı tarafından 6183 sayılı Yasanın uygulamasına ilişkin yeni bir dosya açılmaksızın, icra dairesi müdürlüğünde mevcut olan icra dosyasındaki hak ve alacaklar üzerine konulan hacze iştirak istemine ilişkin olup, bu talebinin de İcra Müdürlüğünce reddedilmesi sonucu 2004 sayılı Kanunun 16. ve 4. maddesi uyarınca şikayet yoluyla İcra Hukuk Mahkemesine gidildiğinden, davacı tarafından, Yozgat Vergi Dairesinin mükellefi olan Yozgat Özel Yaşam Sağlık Hizmetleri Med. İnş. Tur. Tic. Ltd. Şii'nin vergi borçları sebebiyle, Yozgat 1. İcra Müdürlüğünün 2009/6981 takip sayılı dosyasındaki hacze iştirak etmek için yaptığı başvurunun 1. İcra Müdürlüğünün 27.05.2011 gün ve 2011/202 Muh. Sayılı kararı ile reddedilmesi neticesinde söz konusu karara karşı yapılan şikayet başvurusunun görüm ve çözümünde, 2004 sayılı Kanunun 16. ve 4. maddesince adli yargı yerinin görevli olduğu, uyuşmazlığın idari yargı yerinde görülüp çözümlenmesine olanak bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Zira, uyuşmazlık vergi borçları nedeniyle konulan haczin kaldırılması, böyle bir vergi borcu bulunup bulunmadığına ilişkin olmayıp, haciz kararını alan amme alacaklısının bu kararının icra dosyasına iştiraki suretiyle yerine getirilmemesine ilişkin bulunduğundan, uyuşmazlığın konusunun vergi mahkemesinin görevine girmediği açıktır…" gerekçesiyle gönderme kararı verilerek, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyiş Hakkında kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar davanın ertelenmesine karar vererek dosya Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan Akarsu ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 30.12.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesi'nce anılan Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen usul ve yönteme uygun biçimde başvuruda bulunulduğu anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık görülmediğinden esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ve Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün ise davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı şirketin vergi borcundan dolayı davacı tarafından Yozgat 1. İcra Müdürlüğünün 2009/6981 takip sayılı dosyasındaki hacze iştirak etmek için yaptığı başvurunun reddine dair Yozgat 1. İcra Müdürlüğünün 27.05.2011 gün ve 2011/2002 sayılı işlemin iptaline ilişkindir.

06/01/1982 tarih ve 2576 Sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun 'nun 6. Maddesinde :

"Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri, Çözümler.” denilmek sureti ile vergi mahkemelerinin görevleri düzenlenmiştir.

04.01.1961 tarih 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 1. Maddesinde:

“Vergi Davaları (1)

Vergi mahkemesinde dava açmaya yetkili olanlar:

(Değişik : 23/6/1982 - 2686/50 md.)Mükellefler ve kendilerine vergi cezası kesilenler, tarh edilen vergilere ve kesilen cezalara karşı vergi mahkemesinde dava açabilirler.

Vergi dairesi tadilat ve takdir komisyonlarınca tahmin ve takdir olunan matrahlara karşı vergi mahkemesinde dava açabilir.

Belediyelerde dava açma yetkisini belediye adına varidat müdürü, olmayan yerlerde hesap işleri müdürü veya o görevi yapan kullanır.

(Değişik dördüncü fıkra: 28/3/2007-5615/20 md.) Vergi dairesi başkanlıkları ile vergi daireleri, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenen tutarları aşan davalarda Gelir İdaresi Başkanlığının (İl özel idareleri ile belediyeler, valilerin) muvafakatını almadan vergi mahkemesi kararları aleyhine temyiz yoluna gidemezler.

(Ek : 4/12/1985 - 3239/34 md.; Değişik beşinci fıkra: 28/3/2007-5615/20 md.) Gelir İdaresi Başkanlığı, tespit edeceği hadlerle sınırlı olmak şartıyla, muvafakat verme yetkisini vergi dairesi müdürlüklerinin taraf bulunduğu davalar için vergi dairesi başkanlıklarına ve/veya defterdarlıklara devredebilir.” Vergi davaları ve vergi mahkemesinde dava açmaya yetkili olanlar,

Aynı Kanunun 378. Maddesinde:

“(Değişik : 23/6/1982 - 2686/51 md.)Vergi mahkemesinde dava açabilmek için verginin tarh edilmesi, cezanın kesilmesi, tadilat ve takdir komisyonları kararlarının tebliğ edilmiş olması; tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin yapılmış ve ödemeyi yapan tarafından verginin kesilmiş olması lazımdır.

Mükellefler beyan ettikleri matrahlara ve bu matrahlar üzerinden tarh edilen vergilere karşı dava açamazlar. Bu Kanunun vergi hatalarına ait hükümleri mahfuzdur.” Vergi mahkemelerindeki dava konusu açıklanmıştır.

21.07.1953 tarih 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 21. maddesinde;

“Üçüncü şahıslar tarafından haczedilen mallar paraya çevrilmeden evvel o mal üzerine amme alacağı için de haciz konulursa bu alacak da hacze iştirak eder ve aralarında satış bedeli garameten taksim olunur. (Ek hüküm: 30/3/2006 5479/4 md.) Genel bütçeye gelir kaydedilen vergi, resim, harç ile vergi cezaları ve bunlara bağlı zam ve faizler için tatbik edilen hacizlerde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 268 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi hükmü uygulanmaz.

Rehinli alacaklıların hakları mahfuzdur. Ancak, gümrük resmi, bina ve arazi vergisi gibi eşya ve gayrimenkulün aynından doğan amme alacakları o eşya ve gayrimenkul bedelinden tahsilinde rehinli alacaklardan evvel gelir.

(Değişik son fıkra: 30/3/2006 – 5479/4 md.) Borçlunun iflası, mirasın reddi ve terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulması hallerinde amme alacakları imtiyazlı alacak olarak 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinin üçüncü sırasında, bu sıranın önceliğini alan alacaklar da dahil olmak üzere tüm imtiyazlı alacaklar ile birlikte işleme tabi tutulur.” amme alacaklarının rüçhan hakkı düzenlenmiştir.

09/06/1932 tarih ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunun 4. maddesinde :

“(Değişik fıkra: 17/07/2003 - 4949 S.K./1. md.) İcra ve iflas dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikayetlerle itirazların incelenmesi icra mahkemesi hakimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hakim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra mahkemesinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra mahkemesi daireleri numaralandırılır. İcra mahkemesinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra mahkemesi hakimi, kendisine Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflas dairelerinin muamelelerine yönelik şikayetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar.

İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hakimidir.” denilmek sureti ile 2004 sayılı İİK hükümleri uyarınca gerçekleştirilen menkul satışlarına ilişkin usulsüzlük iddialarının şikayet yolu ile icra mahkemeleri tarafından görüleceği düzenlenmiştir.

09/06/1932 tarih ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunun 16 ile 18. Arası maddelerinde :

“Madde 16 - (Değişik madde: 03/07/1940 - 3890/1 md.)Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır.

Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir.

Madde 17 - Şikayet icra mahkemesince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir.

Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur.

Madde 18 - (Değişik madde: 18/02/1965 - 538/11 md.)

(Değişik fıkra:02/07/2012-6352 S.K./6.md.) İcra mahkemesine arzedilen hususlar ivedi işlerden sayılır ve bu işlerde basit yargılama usulü uygulanır.

Şu kadar ki, talep ve cevaplar dilekçe ile olabileceği gibi tetkik merci ine ifade zaptettirmek suretiyle de olur.

(Değişik fıkra: 17/07/2003 - 4949 S.K./4. md.) Aksine hüküm bulunmayan hallerde icra mahkemesi, şikayet konusu işlemi yapan icra dairesinin açıklama yapmasına ve duruşma yapılmasına gerek olup olmadığını takdir eder; duruşma yapılmasını uygun gördüğü takdirde ilgilileri en kısa zamanda duruşmaya çağırır ve gelmeseler bile gereken kararı verir. Duruşma yapılmayan işlerde icra mahkemesi, işin kendisine geldiği tarihten itibaren en geç on gün içinde kararını verir. Duruşmalar, ancak zorunluluk halinde ve otuz günü geçmemek üzere ertelenebilir.” denilmek sureti ile icra müdürlüğünün işlemlerine karşı başvurulacak şikayet yolu ve

usulü ,

100. maddesinde de

" İlk haciz üzerine satılan malın tutarı vezneye girinceye kadar aynı derecede hacze iştirak edebilecek alacaklılar:

1 – İlk haciz ilamsız takibe müstenitse takip talebinden ve ilama istinat ediyorsa dava ikamesinden mukaddem yapılmış bir takip üzerine alınan aciz vesikasına,

2 – Yukarıdaki fıkrada yazılı tarihlerden önce açılmış bir dava üzerine alınan ilama,

3 – Aynı tarihlerden mukaddem tarihli resmi veya tarih ve imzası tasdikli bir senede,

4 – Aynı tarihlerden mukaddem tarihli resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri makbuz veya vesikaya istinat eden alacaklılardır.

Bu suretle iştirak halinde icra dairesi müracaat üzerine aynı derecedeki alacaklıların bütün alacaklarına yetecek nispette ilave suretiyle hacizler yapar. Bunların haricindeki alacaklılar ancak, evvelki dereceden artacak bedeller için hacze iştirak edebilirler." denilmek suretiyle hacze iştirak derecelerinin teşkilinin nasıl olacağı düzenlenmiştir.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; davalı şirketin Yozgat Vergi Dairesine olan borçlarından dolayı Yozgat İcra Müdürlüğü ve Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü nezdindeki alacaklarına 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Kanun hükümleri uyarınca haciz şerhi konulduğunun 25.04.20011 tarihli Haciz Bildirisi ile Yozgat İcra Müdürlüğü'ne bildirilmesi üzerine; Yozgat 1. İcra Dairesi 27.05.2011 gün ve 2011/2002 Muh. Sayılı yazı ile, İİK nun 100 ve devamı maddeleri ile yine aynı Kanunun 142 ve devamı maddeleri, ayrıca borçlu Özel Yozgat Yaşam Sağlık Hizmetleri Med. İnş. Tur. Tic. Ltd. Ştd ve bir kısım yetkililerden tahsil edilen paraların hiçbir tarafa ödenmemesi yönünde Yozgat Cumhuriyet Başsavcılığının soruşturma dosyası ve devamında Yozgat Sulh Ceza Mahkemesinin tedbir kararları olduğu gerekçe gösterilerek Yozgat Vergi Dairesinin talebinin reddedilmesi üzerine Yozgat İcra Dairesinin işleminin şikayet konusu yapılmıştır.

Yukarıda açıklanan kanun maddeleri ve dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, uyuşmazlığın vergi borcuna ilişkin olmayıp, davalı aleyhine icra dairesi müdürlüğünde mevcut olan icra dosyasındaki hak ve alacaklar üzerine vergi borcundan dolayı hacze iştirak istemine ilişkin olduğu; bu işlemin kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümleneceği; mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinden yaparak, anılan işlemin Kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği kuşkusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Kayseri Vergi Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Yozgat İcra Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kayseri Vergi Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Yozgat İcra Hukuk Mahkemesi'nin 24.11.2011 gün ve E:2011/111 K:2011/191 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 30.12.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.